

SZILÁGY SOMLYÓ

MEGJELENIK HETENKÉNT

Előfizetési díj:
Egy évre 8 Pengő, 1/2 évre 4 Pengő, 1/4 évre 2 Pengő,
számonként 20 fillér.

Társadalmi és politikai hetilap

Főszerkesztő:
Dr. UDVARI JÓZSEF

Hirdetések díjai:

Hivatalos hirdetések félhasábig 6 Pengő,
nyiltér soronként 40 fill. Álláskeresők hirdetése 80 fill.

Nagyobb ország.

Amióta Kormányzó Urunk parancsára a magyar honvédség nagyszerű gyorsasággal és csodálatos lendülettel előretört az ezeréves déli határokra s birtokba vette a Tisza—Duna-közét, a baranyai háromszöget és az elszakított délnyugati részt is megszállta, ezzel Magyarország nemcsak félmilliónyi magyarban és tekintélyes régi területben, hanem gazdasági erőben is rendkívül gyarapodott. Ez a megnagyobbodás, amely Európa keletén hazánkat az első középállammá tette, főképpen a mezőgazdasági termelés terén jelent igen nagy többletet. Mivel azonban az utolsó husz év alatt az elszakított déli részen is folyt a gyorsütemű iparosítás, amelyre a jugoszláv államnak önellátása érdekében szüksége volt, ipari téren is tekintélyes erőszaporulatot jelent az, amit most visszavettünk.

Három esztendő történelmi sorsfordulatai a trianoni bilincsekbe vert Magyarországból, amely védtelenül és kiszolgáltatottan állt egy ellenséges gyűrű közepette, olyan meggyarapodott országot teremtett, amelynek keleti határait újra a Kárpátok, déli határait pedig újra a Duna történelmi vonala adja. A Délvidékkel való megnövekedés azonban különösen jelentőséget nyer azáltal, hogy mezőgazdaságilag egyik legtermékenyebb országrészünket szereztük vissza, amelynek termélethe-tőségei most már szerencsésen kiegyenlítik azt a kedvezőtlen arányt, ami különösen rossz termések idején a megnövekedett területű és lakosságu, de ugyanakkor mezőgazdasági termésterületekben szegényebb országrészek visszatérésével mezőgazdasági termésmennyiségünket terhelte.

Vonatkozik ez elsősorban a szemtermelésre, amiben mennyiségileg és minőségileg is elsőrangú termőterületek visszajövetelével jelentékeny többlettel számolhatunk. Bár a Délvidéken végrehajtott szerb földreform, amely nem gazdasági, sőt nem is társadalmi irányelvek szerint történt, hanem politikai és hatalmi szempontok vezették, lényegesen visszavetette ennek a területnek átlagos terméshozamát s ezzel együtt minőségi termelését is, — maradtak természetesen jól művelt, gazdaságosan termelő s minőségileg és mennyiségileg egyformán jó eredményeket hozó birtokok. Ezeknek termelése minden meg-rázkódtatás nélkül illeszthető bele mezőgazdasági rendszerünkbe, de a szétaprózott s új birtokosok által azóta

sok helyen teljesen elhagyott földek újraművelése és a régi termelési színre való fölemelése igen nehéz feladat lesz.

A szerb telepítés folytán a magyaroktól, elsősorban nagybirtokosoktól elvett földekre olyan népellemek költöztek, amelyeknek sem gazdasági műveltségük, sem tökeerejük, sem igazi rátermettségük nem volt ahhoz, hogy fenn tudják tartani a Délvidék rendkívüli magas mezőgazdasági kulturáját, ahol például csak egyetlen nagy birtok a régi Monarchia idején évenként százezer mázsa lisztet tudott eladni a bécsi piacon. Nem szabad elfelejteni, hogy valamikor ezeken a déli részeken századok munkájával és beruházásaival megteremtett egész sor mintagazdaság állt, amelyeknek nagyrészt a szerb politikai földreform nemcsak tönkretette, hanem még régi berendezéseit, épületeit is szét-hordta. Az itt lakó szerb telepések legjobb esetben is saját szükségleteikre tudtak termelni, de még így is előfordult, hogy egyes régi, nagy uradalmak területén, ahol virágzó községek és nagyszámu jómódu cselédség élt, most akárhány évben inséggabonát kellett szétosztani.

Nyilvánvaló, hogy ez a visszaesés az állattenyésztésbe is megmutatkozott, hogy a magyar munkának és gazdasági erőfeszítésnek sokat kell majd dolgoznia és a mezőgazdasági politikának bölcs, de határozott intézkedéssel kell beavatkoznia, hogy a Délvidék mezőgazdaságilag újra teljesen visszanyerje régi szerepét és értékét az ország közigazdaságában. Kétségtelen viszont, hogy az okos és tervszerű telepítési politika számára sok és nagy lehetőség nyílik, hiszen a betelepített szerb kisbirtokososztály nagyrésze elhagyta a földjét, sőt igen jelentékeny mennyiségben már jóval a mostani háboru kitörése előtt elvándorolt, mert nem tudott kis földjén boldogulni.

De nemcsak helyi szempontból jelent a Délvidék gazdasági helyreállítása nagy feladatokat a magyarság számára, országos és általános termelési szempontokból is igen nagyjelentőségű mindaz, amit a mostani gyarapodás és az utolsó három esztendő területi megnövekedései feladatként hoznak mezőgazdaságunk számára.

A lakosság számának jelentékeny megnövekedése a Délvidék visszaszerzése előtt nehéz helyzetet teremtett annyiban, hogy jó termés mellett a kenyérellátásban az ország egész megnö-

vekedett területére a produkció elegendő lehetett s még exportra is lehetett számítani, közepes termés mellett azonban az export lehetőségek már nagyon csökkentek, rossz termés esetén pedig már nehézségek mutatkozhattak. Ezt a délvidéki területek termelése most kiegyenliti, sőt kétségkívül majd mennyiségileg és minőségileg is hatalmas exportgabonamennyiséggel számolhatunk.

Azzal azonban tisztába kell lennünk, hogy a szemtermelés fontossága a közelmúlttal szemben növekedik és hasonló lesz a világháboru előtti állapothoz, mert Magyarország nagymérvű iparosodása mellett és a gabonát egyáltalán nem, vagy csak mérsékelt mennyiségben termelő területek ellátatlan lakossága mellett a szemtermelés olyan arányu korlátozásáról, amiről nálunk sokszor komoly szó esett, nem lehet többé beszélni.

Kétségkívül szükséges lesz állattenyésztésünk, különösen juhtenyésztésünk növelése és épp ezért a takarmánytermelés, valamint az olajmagtermelés emelése is, de magyar rónaság az ezeréves határok visszatérésével és az ezeréves nemzethivatás újra fellépő nagy feladataival elsősorban megint csak az aranykalászos buzatáblák fő termelő területe lesz s a magyar gabona fontosságában, a belső forgalomban éppúgy, mint külkereskedelmi forgalmunkban, megint vissza fogja nyerni előkelő vezető szerepét.

A megnagyobbodott ország mindenestre az egész magyarság számára megnagyobbodott feladatokat jelent, ami még több munkát, még több odaadást, még erősebb termelő akaratot és alkotó képességet követel, biznunk kell azonban magyar népünk ősi erejében, hogy ezekkel a feladatokkal nemcsak meg fog birkózni, hanem azoknak emberül meg is fog felelni.

Tóth László.

Áthelyezések a szilágysomlyói rendőrkapitányságra.

Az erdélyi részeknek az anyaországhoz történt visszacsatolása után az erdélyi városokban magyar királyi államrendőrségi kirendeltségeket létesítettek. A katonai közigazgatás megszűntével a rendőri kirendeltségek a rendőrkapitányság jellegét kapták. A „kivezénylések” május 1-ével végleges áthelyezésekké minősültek át.

Ez áthelyezések során városunk rendőrkapitányságán is változások történtek, amennyiben dr. Kovács-Buna Károly fogalmazót a szilágysomlyói rendőrkapitányság vezetőjét

Makkóra, *Ószényi Károlyt*, az őrszemélyzet parancsnokát pedig Nagykarolyba helyezték. Dr. Kovács-Buna helyére a soproni rendőrkapitányság állományából Besztercére kivezényelt *Dr. Liptay Lajost* helyezték át Szilágyosmlyóra, *Ószényi őrszemélyzeti parancsnok* helyét pedig *Bónyai Ferenc* rendőrfelügyelő foglalta el, akit a gönyői révkapitányságról helyeztek Szilágyosmlyóra. A szolgálat érdekében Szilágyosmlyóra helyezték a hónapok-

kal ezelőtt a szolnoki m. kir. kapitányságról ide kivezényelt *dr. Vass Menyhért* rendőr h. fogalmazó, rendőri büntetőbíró, *Bácsalmassy József* miskolci detektívét, mint detektív csoportvezetőt, *Inotay István* detektívét, a rozsnói rendőrkapitányságról pedig *Molnár János* detektívét, a kiskunhalasi rendőrkapitányság kötelékébe tartozó *Török István* kezelőt, a segédhivatal vezetőjének s a Szilágyosmlyóra kirendelt s eddig itt szolgálatot teljesített őrszemélyzet tagjait.

barát kérését, akinek a megsegítés fillérje éppolyan jólesik, mint a nagyobb adomány. A mai naptól kezdve május 18-ig minden nap jelentkezünk kérő szavunkkal, a Nyugdíjintézet 5600-as csekklapjának, s ehhez az újsághoz egy alkalommal csatolt postatakarékpénztári befizetési lapnak segítségével.

Ime, most egy pillanatra megláthatta az olvasó a betűk fekete sorfala mögött emberi arcunkat. Nem szégyeljük, hogy kérünk kell, mert nem magunkért kérünk, hanem a munkában felőrldött kartársaink és hozzátartozóink jövőjéért. Meg vagyunk győződve, hogy a magyar olvasóközönség megérti kérő szavunkat, s nem írja rovásunkra, hogy egyszer mi is emberek mertünk lenni. A munka folyik tovább nap-nap után, szakadatlanul s mi ismét eltűnünk az újságbetűk ismeretlenségének háttérben, de rendünk történelmében és szívünk mélyén arany betűkkel írjuk föl, hogy akkor, mikor kérő kezünket kinyújtottuk, meghalhatásra találtunk. Ebben a tudatban tesszük le a Magyar Hírlapírók Országos Nyugdíjintézetének eljövendő jobb sorsát a magyar olvasóközönség kezébe, s köszönetet mondunk már előre is minden adományért, amely az újságírói munka elkopott, megrokkant munkásain, s az újságíró özvegyeken és árvákon kíván segíteni.

Budapest, 1941. május 4-én.

Az Országos Magyar Sajtókamara.

Az újságíró kérése az olvasóhoz.

Az újságbetűk legtöbbször úgy jelennek meg, hogy nem tudni ki írta őket és ki áll mögöttük, sima-e a homlok, vagy redős, ősz halántéku-e, vagy fiatal, amely mögött a betűket teremtő gondolatok születtek. Valaki írta, utnak indította őket, hogy éljenek és hirdessék a Hirt. Hogy ki ez a valaki, nagyon ritkán tudni. Az olvasó belenyugszik, hogy a betűk, sorok, hasábok és oldalak mögött az újságíró, vagy ha úgy tetszik, az Újságíró áll, él és dolgozik, de hogy milyen ennek az Újságírónak az arca, vajjon mosoly csillog-e a szemében, vagy ráncok árkolódnak szája körül, tud-e sírni, vagy nevetni, s hogy a nevetés nem takar-e könnyeket, ezt nem tudja senki. Az újság szinte személytelenül születik meg, talán azért is, mert csak rövid ideig, legföljebb néhány óráig él, addig, amíg a helyébelépő meg nem öli az elődött. Talán ezért is van, hogy az újságíró nem szeret magáról beszélni s elhiszi, hogy az ő sorsa másokért élni, rohañni, lobogni, mint valami süstörgő fáklya, amelyet a hivatás szent tüze gyújtott meg azért, hogy míg másoknak világít, hamuvá váljék.

És ha most az újságíró kilép a névtelenség álarca mögül s ha az olvasóhoz fordul, akivel a nap majdnem minden órájában szembe néz, elismerést, vagy kritikát várva, ennek sem az az oka, mintha az újságíró egyszerre megakarna elevenedni s egyéni babérokra törne, hanem az, hogy rendje nagy közösségének érdekében kíván szólni. Minket a munka lázas tempója szinte géppé alakított át s nem szoktunk arról beszélni, hogy amikor a hír szolgálatában acéllá keményedett idegekkel dolgozunk, néha könnyünk perog, s szívünk vére csorog a kerekék között, mert nekünk is vannak emberi fájdalmaink és emberi érzéseink. Néha, ha megáll munkánk zsarnoki ritmusa, eszünkbe jut, hogy a mi rendünkben is vannak a munkának vértanúi, vannak rokkantjaink leszünk mi is egykor elhasznált és elkopott gépalkatrészek, vannak és lesznek özvegyeink és árváink. De senkinek sem szabad észrevenni, hogy munkaközben eltorzul az arcunk, szereteteinkért dobog s mikor a kérdőjeleket írjuk, mögöttük saját öregkorunk, vagy hozzátartozóink sorsának bizonytalansága görnyed.

Az újságíró mindenkinek mindene. Ha kell kemény harcos, kész rohamra menni az igazsáért, vagy létét teszi fel arra, hogy szívós védelmi harcban tartson ki véleménye mellett. Nincs az a közügy, amelynek föl ne emelné szavát, országnak, társadalomnak s különböző társadalmi rétegeknek éppúgy rendelkezésére áll, mint egyeseknek, ha kérő szavunkkal hozzáfutnak. Nem azért beszélünk most erről, mintha ebben érdek volna. Nem, ez kötelességünk és ezt a kötelességet minden ellenszolgáltatás nélkül teljesítjük is. S ha most mégis az olvasóhoz fordulunk kéréssel, ezt a munkaasztal mellett kifáradt és nyugalomra érdemes kartársainkért s az újságíró-özvegyekért és árvákért tesszük. Egyik legrégebb és legáldásosabb jóléti intézményünk, a Magyar Hírlapírók Országos Intézete most érkezik el 60 éves jubileumához. Sok megpróbáltatás s a közért hozott áldozatos gesztus áll Nyugdíjintézetünk hat évtizede mögött s ha anyagi erői megfogyatkoztak, nem a mi hibánk. Azt akarjuk, hogy öreg napjaira az újságírónak se legyenek gondjai, a rokkantakat kárpótolhassuk a köz szolgálatában kimerült energiáikért s özvegyeiknek és árváinknak olyan segítséget adhassunk, amely illő az emberi méltósághoz.

Kérő szavunk megértésre és meleg szívre talált az ország első asszonyánál, főméltóságú Kormányzóknak fennkölttelkü hitvesénél, aki készségesen vállalta Nyugdíjintézetünk megerősítésé-

nek fővédnökségét. Jóságos segítő kezét, amelynek áldását annyiszor érezte a magyar társadalom, most a névtelen dolgozó újságírók felé nyújtja ki, s mi bizva abban, hogy ennek a mozdulatnak szépségét megérti ebben az országban minden újságolvasó, most és az elkövetkező napokban azzal a kéréssel fordulunk az olvasóhoz, hogy legyen segítségünkre. Tudjuk, hogy nehéz az idők iarása mindenki fölött s a hétköznapi terhei minden vállra rá nehezedenek ebben az országban, de mégis kérjük az olvasót, hogy a dományaival siessen Nyugdíjintézetünk megsegítésére. Fogadja kérésünket úgy, mint a naponként szíve ajtaján kopogató jó-

A gyermeknevelés kérdései.

III.

A beíratásra megjelent kis gyermeket a tanító szem azután megröntgenezi. Mert a tanító szeme többet lát, mint a szülő.

A gyermek elhozta magával a család anyagi és erkölcsi milyenségét. Ruházatán rajta van a szülők anyagi erejének fényképe, a szülők tisztaságérzetének foka. A foltos ruha ugyan nem szégyen, különösen a hétköznapiokon, de a piszkos és rongyos ruhájú gyermek elhozta szüleinek nemtörődömségi bizonyítványát. A gyermekre nem lehet mindennap új ruhát adni, az igaz, de a régi ruhát rendbe lehet tartani. Az bizonyos, hogy a gyermek folyton játszani akar és szeret s ezáltal ruhácskája rongyolódik, de hiszen éppen ezért van a nevelés, hogy a gyermeket már kis korában szoktassuk holmijainak megbecsülésére és rendbetartására. Különösen ma, amikor oly drága a ruhaféle, illetve oly nehéz a beszerzése.

A jó gyermek tanszereit is megbecsüli, ha szereti azokat. Erre is rá kell őket nevelni. Megmagyarázni nekik, hogy a jó barátokat szeretni kell. Szépen kell vele bánni. Már pedig egy tanulóknak nincs kedvesebb barát a tanszernél. Ez kíséri minden nap, vele barátkozik folyton.

Ebben nagy segítségére van a gyermeknek egy új élet megnyilvánulása, amit lelkiismeretnek hívunk. Ez kell a gyermekben minél korábban felkelteni, és helyes irányba terelni. Ez a legnagyobb ajándék, amit adhat gyermekének a legszegényebb szülő is. Pénzbe nem kerül, csak kevéske fáradságba. A jó lelkiismeret lesz ugyanis állandó kísérője az életben. De ennek a nagy lelki kincsnek már tanuló korában is nélkülözhetetlen hasznát veszi. Enélkül nemcsak az iskolában bukik meg, hanem az életben is. A helyes lelkiismeretadás azonban a nevelőnek is fontos, mert megkönnyíti a tanulmányi haladást. Lelkiismeretlen gyermekkel ugyanis nem sokra lehet menni, az életben pedig enélkül összeomlik a társadalom. Egy emberre nem lehet lesulytöbb véleményt mondani, mintha azt mondják, hogy nem lehet rá bízni semmit, mert lelkiismeretlen.

A lelkiismeretet mintegy megszemélyesítem. Odaadom a gyermeknek, mint a legjobb barátot. Csakhogy ez látatlan barát. Ott van a gyermek háta mögött. Két feje van. Egyik angyal-, a másik ördögfej. Az egyik jóra int, a másik rosra. Az a kérdés, hogy kinek engedelmeskedik? Az egyik is sug valamit, a másik is. Már az első osztályban is lesz gyermek, aki jelenkezik és elmondja, hogy amikor pl. kockacukrot lopott, csakugyan hallotta a sugást, de mivel az ördögfejü hangosabban kiabált és biztatása bátrabb volt, elkövette a hibát.

Erre vonatkozólag egy szemléltető kép igen jó hatással van. Van is nekem ilyen képem, szívesen adom oda megtekintésre.

És, ha a szülő csakugyan magáévá teszi a tanító gondolatát, így figyelmeztetgeti kis gyermekét, hogy most jól cselekedtél, az angyalra hallgattál, most pedig rosszul, mert az ördögre, később már ő maga is mondogatja, hogy ma nem hallgattam a csábító szavára. Jelentéktelennek, sőt talán nevetségesnek is tűnhet ez fel, azonban tessék csak megpróbálni, az eredmény jelentkezik előbb-utóbb. Mert a lelkiiségen fordul meg az élet. Már pedig az életnek tanulunk.

A gyermek azonban nemcsak a külsőségét hozza magával, hanem belsőségét is családjának.

Azonnal észreveszi a tanító, hogy foglalkoztak-e otthon vele, vagy nem. Lelke, értelme fejlődött-e párhuzamosan testével, vagy csupán vegetatív módon serdült szegény csöppség az iskola küszöbéig. Ápolt virág-e, vagy mezei virág ő? Milyen bátran lép be a tudomány kis csarnokába az egyik s milyen kétség gyötri a másikat, vajjon mi lesz itt vele? S hogy fáj annak a szegénynek, amikor kimondja rá valaki az ítéletet, te buta. A szülő pedig belenyugszik, hogy úgy sem akar minisztert nevelni belőle, parasztnak pedig ez is jó. A másik pedig úgy gondolja, hogy majd visz a tanító urnak valami kis ajándékot, hisz neki is, meg annak a papirosnak is mindegy, hogy mit ír rá? Egyest, vagy ötöst. A papiros nem kiabál, viszont ő sem mondja el senkinek. A kis gyerek aztán oda simul egyszer csak a tanítóhoz, hogy mondta is édesapám a mult héten: te Jóska, majd viszel azokból a malacokból egyet a tanítódnak, mert hallom, hogy bukásra állsz. A kis Jóska pedig most a tanító elé áll kedves ártatlansággal, mondván, tanító ur kérem, nem lesz semmi a dologból, mert a malacok meggyógyultak.

A gyermekszáj igen őszinte. Szülők, nem szabad mindent elmondani a gyermek előtt. A gyermekszáj miatt már sok kellemetlen eset történt.

A gyermek olyan, mint a fényképezőgép. Mindent lemezre vesz s mihelyest az iskolába lép, előhívja. A tanítónak mindent elmondhat.

Akármiről essék szó a tanítás közben, a gyermeknek azonnal van megjegyzése és elmondja, hogy otthon miként van Édesapám is szokott káromkodni, berugni, stb.

A példa vonz. A rosszpedig különösen. Mivel pedig a gyermek szüleit nagyinak, szentnek tartja, azt hiszi, hogy amit ők csinálnak az a helyes, úgy tesz ő is. Ezért

mondja a közmondás, hogy az alma nem messze esik a fájától.

A gyermek majdnem minden tekintetben lemintázza a szülőket.

S mit kell annak a gyermeknek gondolnia szüleiéről, akik őt ugyan elküldik templomba, de ők sohasem mennek.

A gyermek azonnal okoskodik s gondolja, hogy minek is az, hiszen szülei is így cselekszenek. Ha jó lenne az, bizonyosan ők is így, vagy úgy cselekednének, de hát miért tegye akkor ő?

Kedves szülők, a gyermek bölcselkedik, következtet.

A gyermeki őszinteség nagyszerű példája ez alábbi eset is.

A szülők disznótoros ajándékot küldenek. A tanító szerénykedve akarja eltávolítani a meglepetést, hogy fiam, miért hoztad, nem is érdemlem én azt meg. A gyermek rögtön kész a hazai válasszal, hogy Tanító Ur kérem, azt édesapám is mondta édesanyámnak, de azt mondta, hogy ha már becsomagolta, hát csak hozzam el.

Ugyancsak szomorú dolog lenne, ha egy meggondolatlan szülő a gyermek előtt tesz tanítójára sértő, kisebbitő megjegyzést. Ki van téve a szülő annak a veszélynek, hogy a gyermek visszamondja, de ha a tanítót a szülő lelöki a gyermek lelki-oltárának magaslátáról, ugyancsak lelöki a szülőket is. Vagy együtt trónol a kettő, vagy együtt dül. Egyik nem maradhat ott a másik nélkül.

Arról meg lehet győződve a szülő, hogy az iskola örökké ápolni fogja a tekintélytisztelést, első sorban a szülőit. A szülői ház azonban ne fordítsa ezt meg.

A tanító nevelheti gyermekein keresztül a szülőket is. De ezt megfordítani: megint bajos lenne.

A több gyermekes szülőnek könnyebb a nevelés, mint az egykésnek. A több testvér könnyebben eljátszadozik, jobban feltalálja magát. Egymást is nevelik. Tessék csak egy ilyen családot megfigyelni. Ha valamelyik rosszfát tett a tüzre és kikap, hogy lapul a többi. Nem kell őket megverni, mert amiért kikapott az egyik, a másik már nem teszi. Az egyetlen pedig előbb utóbb elkényez-

tetődik. Ő akar parancsolni mindenkinek, zsarnoka lesz a háznak. Mivel minden érte történik, uralkodói hajlamai lesznek s csak mikor kikerül az életbe, látja, hogy ott nem úgy megy minden, ahogy eddig otthon, kezdődnek a csalódások, elkeseredések, stb.

A szülőknél pedig valóságos félelemérzet alakul ki, féltve a széltől is az egyetlent, mert egész boldogságuk, mindenük elveszne az esetleges elhalálással.

De mennyi baj van az ilyen gyermek étkeztetésével. Most neki ez nem kell, most amaz. Most miért nincs így és miért van így, stb. Ismertem egy ilyen elkényeztetett Egyetlent. Egy alkalommal haza menve az iskolából, szokás szerint az ebédre várták. Evés helyett azonban sir.

— Miért sírsz? Bántott valaki?
— Nem.
— Hát akkor mi bajod? Nem vagy éhes?
— De igen.
— Hát akkor jöjj és ebédelj.
— Nem megyek, nekem hernyó kell ebédre.

— Micsoda? Na, ez hallatlan.

— De hát nincs más hátra, mint az apa lemegy a kertbe és nagy sokára jön és hoz egy nagy hernyót, u. n. papmacskát.

De most még jobban kezd sírni a gyerek. Neki süsse meg a mama. Kirántva. Kénytelenek abba hagyni az ebédet s kivánsága szerint elkészíteni a hernyót, ez az újfajta ebédet. Mikor feltalálja édesanya, akkor kezd még csak igazán sírni a kis kedves, hogy az egyik felét egye meg a papa. Borzasztó. Összeborzad a szegény ember még a gondolatára is, de hát mit csináljon? Az ordítást meg akarja szüntetni, s feláldozza aznap ebédjét, mert nincs más út. Mikor végül szenvedések közepette lenyeli az egyik felét, akkor jön csak még az igazi sírás.

— Miért sírsz, fiam, hisz megettem az egyik felét.

— Az a baj, ordítja rettenetesen, mert én akartam megeni azt a felét, amelyiket a papa megevett.

(Folytatása köv.)

Fügedi Péter, áll. tanító.

Május felel.

A tavaszi kötelességekről s arról, hogyan lehet legyőzni a fenyegető inséget.

Azt tartják, hogy az ujságíró nem ismeri a lehetetlenséget. Ezt próbáljuk mi is beigazolni azzal, hogy meginterjuváltuk a tavaszt. A május máskor napsugaras vidám tündére, most életunt komorsággal, gyászos hideg felhőrongyokban dideregve, ázottan, csapzottan, próbált kitérni kérdéseink elől, de egy rövidke pár órás napsugár megenyhítette és válaszolt kérdéseinkre.

Walpurgis éjszakája.

— Azt kérdelek miért vagyok ilyen esős, siró, naptalan, rideg, kedvetlen? — kérdezte tőlem a május — Nos, tisztelt szüleim az április és a március hagyták ezt örökségül rám. Emlékezhetsz komor, havasszakállu március apámra, anyám pedig a szeszélyes április, folyton vitázott, duzzogott, szélviharokat támasztott rossz kedve s folyton csorgott eső-könnye.

Hát mondd jámbor halandó ily szülők mellett hogyan tudnék én mindjárt meleg, napfényes derűvel üdvözölni titeket. Legyetek türellemmel. Már a tavaly bejelentettem a Százéves Jövendőmondónak, hogy 12-ig hűvös, borus, esős leszek, mint tisztelt szüleim, de 12-től uralmam végéig igazi áhitott májusi szépséget árasztok magamból. A Jövendőmondó meg is írta a kalandáriumokban ezt. Az utolsó napokban újra hullatni fogom könnyeimet az esőt, vad kedvemben szélviharokkal fogok kergetőzni, mert azt akarom, hogy az emberek örüljenek elmúlásomnak. Aztán hibáimat tegye jóvá utódom, június.

— Kedves május, máris úgy gondolkodol mint az emberek, akik azt tartják hogy; „aki utánnam jön, tegye be az ajtót“ — valóban dicséretes gyorsasággal hasonlított az emberek-

hez — bókoltam május kisasszonynak, aki öntelten nevetett. Aztán leleplezte nagy titkát.

— Te jól tudod kedves halandó, hogy minden évben egyszer a májusra virradó éjszakán összegyűlnek a boszorkányok a Szent-Gellért hegyen. A világ minden tájáról eljönnek a Walpurgis éjszakára a boszorkányok, ki seprőn, ki fekete macskán, esetleg kecskebakon lovagolva. Itt ezen az évi közgyűlésen, beszámolnak mindama cselekedetükről, amiket az évfolyamán véghez vittek, a főboszorka aztán kirója rájuk az új feladatokat s mikor a kakas kukorékolni kezd és megszólal a májusi szerenád, eltűnnek ők is mesebeli gyorsasággal.

— De az idén nem volt május éji szerenád. És ezért vagyok haragos, esős, hideg, roskedvű. Ugyanis a boszorkányok több ideig mulatozhattak a Szent-Gellért hegyen az édes hangu hegedűk hangjai nem rebtentették szét őket és ők örömben engem gyötörtek. Én pedig rajtatok embereken töltöttem ki mérgemet. No nem sokáig, ne busulj de hogy még is lásd mily jószándéku vagyok, néhány jó tanácssal szolgálok az embereknek. Tehát: tanulj meg, amilyen az idő április utóján, olyan lessz május elején is. Még messzebbre megyek. Ha szép enyhe a február, annál rosszabb a március. Az esős, hűvös április, meleg, száraz júniust hoz. Persze a május a legfontosabb (s itt egy pillanatra büszkén felragyogott), tőlem függ például a jó szőlőtermés. Ha én hideg, ködös esős vagyok, akkor nem telik meg a pince.

— No és az idén megtelik?

Rejtélyesen mosolygott, — kérdezd meg a Százéves Jövendőmondót. Már említettem, hogy

minden jóra való kalendáriumban benne vannak jóslásai. Most még egy kicsit vissza akarok térni a Walpurgis éjszakára. Ha májusra virradó éjszaka nagy vihar van, az az év háborús, inséges rossz termésű lesz. Ha szép derült az éjszaka, békességes böesztenő, ha esős, közepes termésre van kilátás. (Az idén például eső volt). A férfiaknak azt üzenem, őrizkedjenek azoktól a nőktől (különösen, ha fekete, vagy vörös hajuak) akik Walpurgis éjszakán születtek. Ha azonban akkor éjszaka, amikor születtek, nagy vihar volt a boszorkányok a viharral báloztak és így nem vitte el ajándékál mindegyik a kisdéd bölcsőjéhez, ezek kivételes sorsot kapva nem szenvedtetnek, de hihetetlenül sokat szenvednek. Olvashattad az 1756-os „Boszorkány könyvből“ a Walpurgis éjen született leányok sorsát. És tapasztalhattad, hogy nem olyan amolyan szófia beszéd.

Szomorúan bölintottam. Tudom. Tapasztaltam, hogy azok a nők akik viharos Walpurgis éjen születnek nem szenvedtetnek, de annál többet és mélyebben szenvednek. Sok szeretettel vannak megverve s ha nincs akire szeretetüket pazarolják; — férj, gyermek, — magányosan égne el, mint a templomi gyertya. Csodálatos hatodik érzékkel bírnak, nyitott könyv előttük minden ember, éppen azért nem lehetnek életédesítő illúziók s rendszerint jobban szeretik a fákat, virágokat, állatokat az embereknek. Ismerem jól a boszorkányok e boldogtalan keresztlányait s éppen ezért kedves május ejtsük el ezt a témát és beszéljünk egyébről.

Azon panaszkodsz, hogy nem üdvözölték érkezésed hajnali szerenáddal. Ez igaz. Viszont reggel korán a cigánybandák ugyancsak húzták a város előkelőségeinek és a „csak egy kislány“ ablakai alatt a szép dalokat. És a diákok! Belőlük nem halt ki még az ifjuság édes romantikája. Csoportosan köszöntötték búbajos májusi muzsikával a tanáraikat s a harmatos arcu ifjú lánykákat. Az „Iglói diákokra“ emlékeztető varázsszal ejtették meg az öregedő, fáradt szíveket is.

— Igen, ez nagyon szép volt, — bölint szőke fejével a május, — ezt nem is fogom soha elfelejteni. Őket a kedves-kedves diákokat.

Virág se, gyümölcs se.

— De ne legyünk szentimentálisak, int le Május kisasszony. Majd elképedésemet látva, nevetve folytatta. Persze az emberek minden érzelmes regényességet rámentek. Például „május a szerelem hónapja“ stb. Tiltakozom ellene. Én most a komoly munka hónapja lettem. Amit nem lehetett elvégezni kertekben, szántóföldeken március, áprilisban, azt most kell kipótolják az emberek. Ha tavaszbuza kevés is lesz ez évben, pótolni lehet kukoricával, krumplival, ezt még lehet vetni. Sőt kell is. Elsőrangú nemzetfontosságú kérdés lett a burgonyából. Étel és kenyér! Mindenki minden talpalatnyi helyet vessen be. Elsősorban krumplival, kukoricával. Virágos kertek helyén paszuly nyiljon és paradicsom viritson. Olaszországban a nyilvános parkokban is virág helyett vetemény van, kövessük példájukat. Ne engedjük, hogy a szükség reánk köszöntsen. Gyümölcs-termés se lesz bőven. A májusi cseresznyét megölte április. Barack szintén nem lesz. A tavalyi bőterméstől kimerült körték sem tudnak izes gyümölcsükkel kedveskedni ez évben. Szilva, alma termés is gyéren mutatkozik, a birsalmafák pedig nem is virágoztak.

A poétikus május csupa praktikus tanácsokkal szolgál, akárcsak a közigazgatási hatóságok. Mindent bevetni, felhasználni az esőtlen napokat a fokozott munkára s minden darab földet a fokozott, minél gazdaságosabb termelésre.

Fogadjuk meg május tanácsát: dolgozzunk szorgalmasan. Vessük be a rossz idő miatt parlagon maradt földeket. Sok krumplit, sok kukoricát. A hatóság gondoskodik munkás, segítő kezeiről, hogy minél gyorsabb tempóval pótoljuk az elmulasztottakat. Aki földjét restségből, vagy közönyösségből parlagon hagyja, súlyos bünt követ el hazája ellen és bizony meg is büntetik.

Dolgozzunk és munkánk után, mint jól kiérdemelt jutalomnak, örüljünk a szép tavasz-nak, mely május közepe felé csak ránk fog végre derülni.

FIGYELŐ

ERŐDÖKBŐL — UTAK...

Érdekes és egy kis könnyű meditációra hívogató hírt hallhattunk nemrég a rádióban...

Biharban ahol a román gazdálkodás 700 kilométer hosszú megyei és 120 kilométer hosszú állami utat hagyott hátra számunkra réttentésen elhanyagolt, lerongyolt állapotban — most az utjavítás hatalmas gondot jelentő munkáját ötletes takarékoskodással oldják meg. A volt trianoni határon épített román erődök igen jelentős mennyiségű kőanyagot rejtenek, s hatóságaink most ezt az utépítésre kiválóan alkalmasnak mutatkozó kőmennyiséget használják fel az elhanyagolt uthalózat kijavítására. Eddig 35.000 köbméter követ szedtek ki az erődökből és ezzel egyuttal a javítási munkálatok eredetileg 15 millió pengőre kalkulált összegét is 6 millióra zsugorították...

A román erődök övéből tehát magyar utak épülnek amelyek természetesen épen úgy szolgálnak a magyar Erdélyben lakó román lakosság érdekeit is, mint édes egytestvéreinkét és ime így válik ez az erődök kőéből utakat építő magyar gesztus, fényességes példájává a lelki magatartásban mutatkozó mélységes különbségnek is, ami bennünket délkeleti szomszédunk fölé nemesít. Eszünkbe jut a kenyérré változó kövek hasonlata, de eszünkbe juthat más egyéb is...

„Cselekedeteikről ismerheted meg őket”, — hát ime itt van a cselekedetek és a mögöttünk megbúvó szándékok mélységes különbsége. Az egyik: rablott kincseinek gyilkos szándéku kerítését, ember-testvéreket elválasztó gyűlöletfalat épít Isten köveiből. A másik: az emberi közeledés, a szeretet, a testvéri kapcsolódás legőszibb eszközét, az Ut-at építi ugyanazokból a kövekből.

E két különböző magatartás jelenti két különböző nemzetnek az egyetemes kultúra szempontjaival szemben elfoglalt negatív vagy pozitív előjelű álláspontját is, sőt kategorikusan meghatározza az értéksortrendet is, a két különböző lelkületű nép számára, a világ nemzeteinek társaságában...

Ez az eredendően minden népfajtában benne levő, vagy rája pecsételt értéksortrend magától értetődően diktálja, hogy a kövekből, amiknek ők csak életet zuzó és elnyomó súlyértelmét tudták felfogni és használni, bárdolatlanul faragatlan és kőkeményen érzéketlen lélekkel, — mi a lelkes örömmel, szerető és segítő szándékkal repeső, siető élet számára építsünk minél simább, könnyed és vidám lépéseket gördülő kerekeket, lelkésítő utakat. Az ő köveik alól még satnya fűszál sem bujhatott sápadt vággyal a sóvárgó napfényre... A mi köveink fölött maga a napfényes élet lendül és száguld majd vígan és szabadon hordva a románok hagyta tarlok kopár tájaira is fűvek, virágok, fák, élettől terhes, boldog magvait, újra tündérvilágot varázsolva abból az Erdélyből amiből román kövek és sziklák temetőként szerettek volna teremteni...

— Mécs László Szilágysomlyón. A nagyváradi Magyar Lapok f. hó 4. száma közli azt az értékes hírt, hogy Mécs László, a ma élő költők fejedelmé Nagyváradon vendégszerepel 17-én. Mécs Lászlót nem kell bemutatni a szilágysomlyói közönségnek. Ismeri mindenki halhatatlan értékű műveiből. Őt magát, a mestert hallgatni azonban nem minden napi élmény. Éppen ezért Lipcsey Gyula esperes ur meghívta Mécs Lászlót Szilágysomlyóra is, hogy fellépésével egy felejtetlen estét szerezzen nekünk. A nagy költő mindenhová szívesen megy s így nekünk is meg van minden reményünk rá, hogy körünkben ünnepelehesse Őt. A további részletekről majd lapunk hasábjain értesítjük a nagy érdeklődéssel váró közönséget.

Kiütéses tifusz járvány városunkban.

Közelmúltban a szilágysomlyói járványkórházba szállították a szopri járásból egy vándorcigányt, aki kiütéses tifuszban betegedett meg. Nehogy a súlyos járvány a városban is elterjedjen, a legfőbb egészségügyi hivatal vezetői, a polgármester és a tisztifőorvos elrendelték, hogy a lakosság fokozottan ügyeljen a tisztaságra, a kéregető és vándorcigányokat pedig házába ne engedje be nehogy azok tetveket elhullatva a járványt behurcolják, Nemcsak a vándorcigányok tetvetlenítését rendelték el, de szigorú vizsgálatot tartottak az iskolákban is, hogy a gyermekek fején nincs-e haj-tetű. A magyar tantesület tagjai azonban már az iskolaév kezdetétől oly rendre és tisztaságra szoktatták növendékeiket, hogy nemcsak tetves fejű gyermekeket nem lehet találni a legszegényebb növendékek között sem, de fésületlen, maszatos arcú, szurtos lábu, szakadozott, szennyes ruhájú iskolást se. Tisztán, rendesen ülnek a padokban, úgy, hogy öröm nézni őket.

A járvány azonban — dacára a körültekintő óvatosságnak — mégis felütötte fejét a városban. Lukács Julia 42 éves vadkerti

cigányasszony kapta meg a kiütéses tifuszt, akit azonnal a járványkórházba szállították. Dr. Udvari József polgármester dr. Nádudvary György városi orvos jelentésére azonnal elrendelte a Pupos háta mögötti cigányfartály elkülönítését és fertőtlenítését. A cigányfartályt rendőrök őrzik, se ki se be nem mehet senki, nehogy a járvány tovább terjedjen.

Miután ez az újabb flekktifuszos beteg is a cigányok közül került ki, a hatóság figyelmezteti a közönséget, hogy óvakodjon a kéregető, házról házra kolduló és a vándorkóbor cigányoktól. Az idegen kóbor cigányok vagy a munkakerülő, kéregetésből élni akaró cigány koldusokat azonnal adják át a rendőrségnek. Házaikba egy pillanatig se turrják meg, alamizsnát nekik ne adjanak, mert ezek a társadalom élősdierei. Legtöbbjük ép egészséges, munkabíró s mint ilyen nem méltó a szánalomra s az alamizsnára. Ezeket a munka kerülő csavargó, kéregetésből élő kóbor cigányokat a hatóságok munkatáborokba kellene internálják, hogy megszabadítsák a társadalmat tőlük.

HIREK

Felelős szerkesztő és kiadó:
Lázár Géza

Főmunkatárs:
Somlyói Eller Gizella

— Búcsuzunk... alig hogy meglepette a szél felszabadult városunkban a drága három színű lobogót, megindult a hatóságok munkája is. A m. kir. államrendőrségi kirendeltség vezetőjének dr. Kovács-Buna Károly makói rendőrfogalmazót vezényelték ki még a múlt év szeptemberében, aki ebben a minőségben ez év május 1-ig működött városunkban. Munkáját nem a rideg paragrafusokhoz szabta, de emberi megértéssel, sok-sok jóakarattal, segíteni akarással töltötte be hivatását, amely bizony, különösen az első hónapokban — kényes és nehéz feladatokat rótt reá. De ő mindég megtalálta a leghelyesebb megoldást, a legjobb utat. Európai szellemet vitt be a rendőrség fatai közé s a kis város, amely eddig a balkáni módszerekhez volt szokva, végtelen megnyugvással örült ennek a tisztultabb, emelkedetebb légkörnek. Dr. Kovács-Buna Károly távozását őszintén sajnálja mindenki. Sok jóbarátot szerzett ittéléte alatt, akiknek szívében a megbecsülő szeretetet nem fogja elhalványítani a távolság. Remélhetőleg, elfog még látogatni városunkba, ahol mindig szívesen látott kedves vendég lesz. A város lakossága búcsúüdvözlését küldi a rendőrség ez eltávozott kiváló és rokonszenves volt vezetőjének és arra kéri, őrizze meg e kis város emlékét, amelyben több mint félesztendeig otthon volt. Szilágysomlyó város magyar társadalmá Öszényi Károly rendőrfelügyelőtől is nehéz szívvel vált meg és búcsúüdvözlését küldi neki is.

Öszényi Károly az emberséges, derék, megbízható magyar rendőrség egyik legrokonszenvesebb megszélyesítője volt. Talpig becsületes magyar ember, hivatásában pontos és lelkiismeretes volt aki osztatlan megbecsülést vívott ki pár hónapos itt tartózkodása alatt a szilágysomlyóiak körében.

— Anyák napja az állami elemi népiskolában. F. hó 11-én, vasárnap d. u. 4 órai kezdettel az állami elemi népiskola udvarán anyák napi műsoros ünnepély lesz, amelyre belépő díj nélkül szeretettel meghívja az édesanyákat és a tanúgy iránt érdeklődőket az Igazgatóság.

— Francia, német nyelvoktatást vállal. Wesselényi utca 10.

— Szülői értekezlet. A helybeli rk. Polgári Leányiskola értékes értekezletet tartott f. hó 4-én a Kulturteremben. A tanári kar élén Lipcsey Gyula kamarás ur elnököl. Előadása, amelyben szülők és a tanárikar házi és iskolai nevelés együttes kapcsolatáról beszélt, mély érzelmekeltett a szülőkből, és mindenki meggyőződhetett arról, hogy gyermekeik az ország egyik legkiválóbb intézetében hivatásuk magaslatán álló nevelők kezében van. Hozzászóltak: Rigoméra nővér, mint az intézet igazgatónöve, akinek minden szavából a szeretet és a legnagyobb tárgyi és nevelői tudás csillant elő, Mellau István hitoktató, Fügedi Péter tanító és Csiki Ágoston tisztihelyettes. Utána az Intézet bájos növendékei műsoros előadással köszöntötték az édesanyákat, valamint a tanúgy iránt érdeklődőket. Erről a szemet kápráztató előadásról azonban a napsugárba mártott ecset is csak gyenge képet tudna festeni. A kórusművészet csucsves magaslatán álló Cosma nővérről nem

Hozzávalók:

1/2 liter tej	—21
3 evőkanál cukor	—14
1 cs. Dr. Oetker vanillakrémpor	—12
4 evőkanál víz az elkeveréshez	—
2 tojás	—26
25 deka túró	—35
1/2 citrom héja	—04
1/2 kg. cukrosított nyers gyümölcs	—50

P 1.62

Üdítő és tápláló

a túrókrém gyümölcselel

A tejet a cukorral felfőzzük, levestszük a tűzről, a tojás és vízzel simára elkevert krémport habverővel elverjük benne, újra tüzre tesszük és addig keverjük, míg felfő. A fehérjék kemény habját a még meleg krémhez vegyítjük.

A túró szitán áttörjük, citromhéját adjuk hozzá, a meleg krémet kanálankint elkeverjük benne. A gyümölcsöket üvegtálba rakjuk, a krémet ráöntjük és hidegre tesszük.

Időszori receptkönyvet kívánságra ingyen küldi Dr. OETKER A. Budapest, VIII., Coniu-utca 25.

Dr. Oetker vanilliaízű krémpor

lehet bírálatot mondani. Ennek a határvonalát Ő már régen túllépte. Az édesanyákat köszöntő szavakat egy mély érzelmi léleknek bájos megnyilatkozása volt. — Magduska, gratulálunk. — A többi szebbnél-szebb műsorszámok közül azonban mégis messze kimagaslik az Édesanyám c. mesejáték. Ebben a sok szereplőt kívánó darabban a tiszta lelki növendékek elvezettek bennünket — sajnos csak rövid időre — Tündérszágba. Ragyogással teli ruházatuk, kecses lejtésű táncaik, meseszövések ékessége, valóban elrigátták lenkünk egy boldogabb hazába, felémelték bennünket e békételen földről, mint a szereplő pásztorlánykát. De miként nekünk hiányzik itt a szeretet, béke, a pásztorlánykának a legkedvesebbje nem volt ott, az édesanyja. S inkább ott hagyta a fényes ragyogású tündéri életet, csak hogy újra láthassa legdrágább kincsét a földön, szegénységében is édesanyját. Nemcsak a három fűszereplő, Csínády Margitka, Dászkál Adrienne és Tréger Ildikó, hanem a többi babák is a legkiválóbb teljesítményt adták. Britta nővér és a többi névtelen Kedves Nővérek, mint fáradtságot nem ismerő rendezők, elérték céljukat. A férfiak azzal a büszke öntudattal távoztak, hogy nincs ma boldogabb érzés e földön, mint magyarnak lenni. Az édesanyák pedig könnyes szemmel zárták szívükbe a felemelő és legnemesebb érzést, hogy a legmagasztosabb dolog a világon: édesanyának lenni.

— **Anyák napja.** Május hónap 11-ik napján, vasárnap délután 3 órakor tartják a szilágysomlyói reformátusok az Anyák-napját templomi ünnepély keretében, melyen ígét hirdet Kovács Zsigmond esperes-lelkész, felolvasást tart Kovács Zsigmondné s alkalmi költeményeket adnak elő az iskola növendékei. E nap délelőtti a templomi istentiszteleten Farkas Sándor segédlelkész szolgál.

— **Megkoszorúzták Török Lajos sirját.** Sokan emlékeznek még városunkban Török Lajos áll. el. iskolai igazgatóra. Ő volt az utolsó magyar igazgatója, a szilágysomlyói állami népiskolának és a Vármegyei Tanító Egyesület utolsó magyar elnöke. Nagyképzettségű, rendkívül agilis tanító volt. 1926-ban halt meg és itt nyugszik a maguraalji református temetőben. E hó május 5-én volt halálának 15 éves évfordulója. Ez alkalommal az állami iskola tanító testülete habérkoszorút helyezett sirjára, amelynek nemzetiszínű szallagján ez a felírás van: „A legutolsó magyar állami iskolai igazgatónak — a legelső magyar tantestület 1926—1941”. A sirnál Szentpétery Gyula igazgató szép beszédet tartott és utána elhelyezték a tantestület koszorúját. E kegyeletes megemlékezésnél az állami iskola összes tanítói és tanítónői ott voltak, hogy jelenlétükkel a kollegiális szeretet nem hervadó érzéséről tegyenek bizonyosságot.

— **Május 31-ig lehet beadni az adóvallomást.** Ismeretes, hogy a pénzügyminiszter rendelkezése folytán az idej pénzügyi évre szóló adóvallomásokat március utolsó napjáig kellett beszolgáltatni az illetékes adóhivatalokhoz. Most újabb rendelet érkezett, amely a visszacsatolt kelet-magyarországi és erdélyi részeken az adóvallomások beadási határidejét május 31-ig meghosszabbította. Birságot tehát csak azokkal szemben alkalmaznak, akik május végéig nem adják be az ivateket.

— **Julius 31-ig meghosszabbították az erdélyi iparosok és kereskedők zsidótörvény alapján való jelentkezésének határidejét.** A zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásáról szóló törvény egyes rendelkezéseinek a visszacsatolt keleti és erdélyi területen való alkalmazásáról kiadott ez évi kormányrendelet úgy intézkedett, hogy az 1939 évi 7720 számú M. E. rendelet 37 szakaszában szabályozott bejelentést 1941 évi április 30-ig kell megtenniük azoknak az iparosoknak és kereskedőknek, akik 1940 aug. 30-án a visszacsatolt területen hatályba volt szabályok szerint iparüzésre vagy kereskedésre jogosítva voltak, vagy azután kaptak iparengedélyt. Ezt az időt a kormány most 1941. július 31-ig meghosszabbította. Ennek megfelelően a kifüggesztési időköz 1941. szeptember 15-től október 1-ig terjed, a megállapítás ellen pedig november 1-ig lehet felszólalni.

— **Esküvő.** *Lusztig Edit és Stern Béla* május 15-én Szilágysomlyón tartják esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Szilágysomlyó megyei város Polgármestere mint légoltalmi vezető közleménye.** Legközelebb megkezdődik a légoltalmi liga megszervezése. Ennek keretében Szilágysomlyó megyei város legoltalmi beosztása is kezdetét veszi. Szilágysomlyó megyei város belterülete légoltalmi szempontból körzetekre lesz beosztva. A körzetekben önálló házak és házcsoportok fogják a légoltalmi szolgálatot ellátni. Ugy az önálló házak, mint a házcsoportok mindegyikéhez a polgármesteri hivatal egy parancsnokot és egy helyettes parancsnokot fog kinevezni, akik egy idézésben megjelölendő helyen légoltalmi tanfolyamon lesznek teendőikre nézve kioktatva. *A tanfolyam látogatása és meghallgatása kötelező. A beosztottak katonai fegyelem alá tartoznak — és cselekedeteikért katonai haditörvénytől felelnek.* — Kötelességük lesz a veendő utasítások legszigorúbb végrehajtása mellett a házak és házcsoportok légoltalmi szolgálatának megszervezése ugyancsak katonai fegyelem mellett. Erre nézve részletes utasítást a fennálló miniszteri rendelet alapján kapják meg az érdekeltek. Szolgálatra kötelezve van minden férfi és nő 14 éves kortól 70 éves korig.

— **„Ballag már a vén diák...”** Évtizedek óta a tegnap, — május 8-án déli egy órakor — hangzott fel újra az ősi diák nóta a szilágysomlyói róm. kath. gimnázium falai között. A két érettségiző diákot, Pénzes Gábort és Krausz Ernő Istvánt bucsúztatták el a tanárok és a gimnázium növendékei. Köhalmi Mihály igazgató rövid beszéde után Szalacsy Rácz István osztályfőnök intézett a távozó diákokhoz tartalmas szép beszédet, az eljövendő kötelességekre figyelmeztetve őket. Két diák, egy kis első gimnázista és egy hetedikes bucsúztak a diákok nevében a Pénzes Gábortól és Krausz Istvántól, majd a folyóson felhangzott a diák banda zenéje: „Ballag már a vén diák tovább... tovább. Zene és énekszóval „beballagták” a gimnázium egész épületét, minden ajtó előtt megállva. Aztán végig az udvaron s a gimnázium előtt, énekelve, muzsikálva a régi magyar diákdalt. Huszonkét év óta először... Az utolsó előadást tegnap hallgatta végig Pénzes Gábor és Krausz István. 16—17—18. lesz az írásbeli érettségi, magyar törvények szerint csak 3 tárgyból. A német helyett, szabadon választott vizsgáhatnak a növendékek. A két somlyói érettségiző a román nyelvet választotta a német helyett, tekintve hogy eddig román iskolába jártak. Ki tudja merre fogja elsodorni az élet a két diákot. Hol köt ki, merre ballag a két vén diák... De akár hová is, nem fogják elfelejteni a tegnapi napot, amikor a felvirágozott tanteremben, ének és muzsika szó mellett, virágcsokorral és kedves meleg szavakkal bucsúztatták el őket a gimnáziumtól, a tanuló évektől, az édes, édes ifjuságtól...

— **Termelési kölcsön a szőlősgazdáknak.** A kormány a szőlősgazdák részére a Magyar Szőlősgazdák Országos Borértékesítő Szövetkezete (Ma. Sz. O. B. Sz.) útján a közeljövőben kamat mentes termelési kölcsönt, ugynevezett zöldhitelt biztosít. A kamatmentes zöldhitel folyósításának alapja az az összeírás amelyet a földművelésügyi minisztérium a múlt évi december folyamán az 1940. évi bortermelés adataira vonatkozólag a községek illetve a hegyközségek útján készítettett. Ennek az összeírásnak alapján kapja kézhez minden igényjogosult szőlősgazda a Ma. Sz. O. B. Sz.-tól a kölcsön folyósítására vonatkozó kötelezet a szükséges ismertetővel együtt tehát senkinek sem kell a zöldhitel igénybevételére vonatkozóan a minisztériumhoz, vagy a Ma. Sz. O. B. Sz.-hez kérvényt intézni.

Junius 30-ig lehet használni a hazatért területeken a román munkakönyveket.

A hazatért területeken megkezdődött a román munkakönyvek magyar munkakönyvre való becserelése. Ezzel kapcsolatban bizonyos nehézségek merültek fel. — A Romániában ugyanis 1936-ig érvényben levő munkakönyvek feltüntették a munkabálpés időpontját, valamint a munka abbahagyásának idejét. Az 1936-ban kibocsátott munkakönyvek ezeket az adatokat nem tartalmazták. A munkás emiatt nem tudja igazolni munkaidejét. A munkaidő igazolásának számos esetben nagy fontossága van és ha ez nem történhetik meg, a munkásság igen hátrányos helyzetbe jut. A román munkakönyvek miatt a kolozsvári munkások nyolcvan százaléka nem tudja munkaidejét igazolni. Ebben az ügyben járt el a Hivatásszervezet központja az iparügyi minisztériumban, ahol a következőket közölték:

A román munkakönyvet 1941. június 30-ig lehet használni a visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi területen. 1941. végéig azok is, akiknek nincsen munkakönyvük, magyar munkakönyvet kapnak. Ebbé be kell vezetni a munkára vonatkozó igazolt adatokat, így a munkaidőt is. Ezt a román jogszabályok szerint is igazolni lehet. A munkások kiválthatják azonnal munkakönyvüket, a bejegyzés utólag is megtörténhetik. Azok, akiknek már nincs meg az 1936. előtti román munkakönyvük, munkaidejüket a következőképpen igazolhatják:

Legegyszerűbb módja a munkaidő igazolásának, ha a munkakamara kiadja a régi munkakönyvet. Ha ez nem történhetik meg, akkor a munkások az OTI-tól kérhetik munkaidejük igazolását, vagy a betegsegélyző könyvbe jegyzett hiteles adatok is igazolhatják a munkaidőt. Akiknek semmi igazoló adatuk nincsen (pld. menekültek) azok a városházán, két tanuval igazolhatják az eltöltött munkaidőt. A két tanu esküvel erősíti meg állítását. A város ezek részére igazoló iratot bocsát ki és ennek alapján azután megtörténik, mint a többi esetben is, a bejegyzés az Ipartestület lajstromába.

— **Színházi Magazin a Nemzetközi Vásáron** nagy feltűnést keltett a szenzációs Mihova-ujssággal. Az új játék már valóságos futótűzként terjedt el az országban és napról-napra többen lesznek a rabjai. Ezenkívül nagy képes riportot közöl a Színházi Magazin új száma a Vásár színes forgatagáról, helyszíni közvetítést ad Makay Margit otthonából. Mezey Mária látogatásáról Mezey Máriánál. Részletes beszámoló a hét nagy színházi eseményeiről, az új Peer Gynttről, képes riport a Gyermeknapról, s egyéb aktualitások, vidám egyfelvonásos kabarétréfák és a Kis Magazin egészíti ki a kitűnő új számot.

NYILT-TÉR

(E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség).

Nyilatkozat.

Alólirott mély sajnálkozással fejezem ki, hogy Leopold József urat alaptalanul megrágalmaztam és nevezettől ez uton is bocsánatot kérek.

Szilágysomlyó, 1941. V. 3.

József Eliás.

Hirdessen a „Szilágysomlyó”-ban!

FELHIVÁS!

Ezton hozom a nagyérdemű vásárló közönség szives tudomására, hogy folyó évi Május hó 15-én, Szilágysomlyón **vegyes kereskedést** nyitok a Vármegeház utca 30 szám alatt, Dr. Szentpéteri ügyvéd ur irodája mellett.

A vásárló közönség szives pártfogását kérem.

Tisztelettel: Szívós Mihályné.

Szilágysomlyó m. város polgármesterétől.

Hirdetmény

az 1941. évi fősorozáson való megjelenésre.

A honvédelemről szol. 1939: II. t. c. 27 §-ának 1. bekezdése, valamint az ezen törvénynek végrehajtására vonatkozó Utasítás III. rész. 1. Címének 42 §-a értelmében minden hadköteles katonai szolgálatra való alkalmassága fokának megállapítása céljából a törvény szerint arra hivatott sorozóbizottság előtt megjelenni köteles.

Az 1941 évi fősorozás 1941 évi május hó 13-n reggel 9. órai kezdettel lesz a Szilágysomlyó megyei város állításköteleseinek részére az állami óvodában.

Az 1941 évi fősorozáson való megjelenésre az 1920. évben születettek, mint első korosztályba tartozók, ezek is, akik már önként jelentkezésük alkalmával besoroztattak.

az 1919 évben születettek közül azok, akik az 1940 évi sorozáson jelenleg alkalmatlan, visszalyezendő osztályozást nyertek.

hivatnak fel, illetve állanak elő, családfenntartói kedvezményt igénylőkkel együtt a ferfi hozátartozói s kötelek megjelenni.

Felhívom az állításköteleseket, illetve férfi hozzátartozóikat, hacsak ezek az utóbbiak a személyes megjelenés alól az Utasítás 31. §. 3. bekezdése értelmében nincsenek felmentve, hogy a fent megjelölt időben megtisztálkodva jelenjenek meg a sorozás helyén és az 1939: II. t. c. 42-45 §-aiban meghatározott, illetőleg azokban megjelölt jogcímeik szerint megnevezett kedvezményekre való igényemelésük esetén kérvényüket az igazoló okmányok csatolása mellett még a sorozás előtt nyujtsák be a Városháza 17-es számú szobájában.

Felhívom az állításköteleseket továbbá, hogy a honvédelemről szóló 1939: II. t. c. 36 §-a alapján a tartalékos tiszti kiképzésre való jelentkezési szándékuk esetén kérvényüket az igazoló okmányok csatolása mellett még a sorozás előtt a fentebb megjelölt helyen nyujtsák be.

Figyelmeztetem végül az érdekelteket, hogy az állításkötelezettség nem teljesítése, a megszabott határidők meg nem tartása és általában a honvédelemről szóló 1939: II. t. c.-ből folyó kötelezettségek elmulasztása, a felhívásban közzétett tudnivalóknak vagy a törvénynek nem tudása által nem mentesíthető a törvény által kiszabott szigorú büntetés alól.

Szilágysomlyó, 1941 május 6.

Dr. Udvari József
polgármester.

A n. é. hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy a legújabb ruha divatlap modelk megérkeztek.

Szives pártfogást kér:

Kállóné, Smaltig Mária.

Hirdetmény.

A szilágysomlyói gör. kat. egyházközség közhírré teszi, hogy a templom melletti öreg papi házat lebontattja és összes épület anyagát eladja. Az épület lebontása és anyag elhordása a vevőt terheli.

Vételi ajánlatok alulirotnál adhatók be 1941. május 14-éig d. e. 12 óráig.

Az ár tekintetében meg nem felelő ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Dr. Vicaş Valér,
egyházgondnok.

Ha szép és olcsó munkát szeret, keresse fel MÁNCS ÁRPÁD

szobafestő és mázólo
Szilágysomlyó, Felsővár u. 33. sz.

A Farmathy-féle téglatelep bérbe kiadó, esetleg örök áron eladó!

Szolga Sándorné,
Bosánczy Adolf-tér.

Kereskedők figyelmébe!

Alulirott szatmárnémeti (keresztyén) seprü-üzem tulajdonos, ezton hozom a szilágysomlyói, illetve a környékbeli kereskedők szives tudomására, hogy

Szívós Mihály szilágysomlyói lakosnál, Bánffy-rét 10. szám alatt saját-készítményű seprüimből lerakatot létesítettem

azon célból, hogy az érdekelte kereskedők az általam megjelölt számla szerinti **jutányos áron** könnyebben hozzájuthassanak jó seprüimhez.

Szives pártfogást kér:

CSETNEK JÓZSEF,

a „Toldi“ seprü-üzem tulajdonosa, — Szatmárnémeti.

Felelős kiadó: Lázár Géza, laptulajdonos.

— Az iskolaév vége közeledik és kezdődik a gondos szülő nagy gondja, hogy melyik tanítéletbe, melyik internátusba adja gyermekét, milyen életpályát válasszon fiának, leányának? Most jelent meg az „Internátusok-Tanintézetek részletes tájékoztató címtára“ az 1941-42. tanévre, mely részletesen ismerteti a hazai oktató-intézetek és nevelő-otthonokat. Ezt a minden szülőnek nélkülözhetetlen és rendkívül ügyesen, áttekinthetően összeállított tájékoztatót, mely 10 esztendő óta évenként megjelenik, 20 fillér portobélyeg beküldése ellenében ingyen küldi meg az Erdős hirdetőiroda, Budapest, VI. Teréz-körut 35.

A HAJDUSZOBOSZLÓI gyógyfürdő

április hó 15-én megnyilt.

Ezen európai hírű gyógyfürdő ma már mindazokkal a berendezésekkel fel van szerelve, amelyek az eredményes gyógykezelés szempontjából szükségesek. Fedett gyógymedencék, ivócsarnok, inhalatórium állanak a közönség rendelkezésére. Modern szállodákban, pensiókban és magánházaknál oly olcsó az elhelyezkedés, hogy a fürdőben való tartózkodás alig kerül többbe, mint odahaza. A Hajduszoszslói Gyógyfürdő páratlanul

eredményes gyógyhatásáról

és olcsóságáról híres

s ma már fogalom az egész országban. Visszautazásnál egész éven át 50 %-os vasuti kedvezmény. — Magyar- és németnyelvű prospektussal készséggel szolgál a fürdő igazgatósága.

„SILVANIA“ Hitel és takarékpénztári Intézet
rtg. Szilágysomlyó. Alapítási év 1888.

Meghívó.

Az alapszabályok 22-27. §. §-ai értelmében ezennel meghívjuk a „Silvania“ hitel és takarékpénztár részvényeseit az LII. évi

rendes közgyűlésére

részvényesi jogaik gyakorlására amely az alábbi tárgysorozat mellett az intézet helyiségébe

1941. május hó 30 d. e. 10 órakor.

avagy ha ezen időpontra a részvényesek nem lennének határozatképes számban jelen, ugyanezen a napon délután 3 órai kezdettel lesz megtartva.

1. A közgyűlés megalakulása.
2. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentések előterjesztése az 1940. üzleti évről.
3. Az 1940. évről szóló mérleg és eredmény számlák megállapítása és a kimutatott veszteség leírása feletti határozat hozatal ezzel egyidejűleg az Igazgatóság és felügyelő bizottság részére a felmentvények megszavazása.

4. Igazgatóság és felügyelőbizottság jelenléti jegyeinek megállapítása.

5. Alapszabályok módosítása a magyar kereskedelmi törvény rendelkezéseinek megfelelően.

6. Az Igazgatóság és felügyelőbizottság kiegészítése.

7. Esetleges indítványok.

Kelt Szilágysomlyón, 1941. április 25.

Az Igazgatóság.

Gépirást

vállal saját írógépén, oldalanként, vagy óránként, jutányos áron, munkanélküli.

Cim a kiadóban.

Nyomatott a „Lázár“ könyvnyomdában, Szilágysomlyón.